

Zaključci i preporuke Okruglog stola:

“Žensko poduzetništvo u dijaspori i Bosni i Hercegovini”

(Sarajevo, 21.05.2015. godine)

- Učesnici su se složili da **ekonomsko osnaživanje žena** doprinosi razvoju, stvarajući ekonomske i socijalne prilike od koristi za pojedince, zajednice, države i svijet u cjelosti. U tom smjeru, relevantne institucije, organizacije i međunarodna zajednica u Bosni i Hercegovini, kao i organizacije bh. dijaspore u svijetu trebaju dodatno sarađivati i podržati žene poduzetnice i njihovo umrežavanje.
- Učesnici su se složili da povezivanje žena poduzetnica iz Bosne i Hercegovine i dijaspore može doprinijeti širenju poslovanja i znanja. Stoga je **neophodno dodatno unaprijediti umrežavanje i komunikaciju poslovnih žena iz Bosne i Hercegovine i dijaspore** kroz održavanje poslovnih susreta, širenje postojećih poduzetničkih udruženja u zemlji i inostranstvu, povezivanje biznisa uz posredstvo nadležnih institucija, nevladinih organizacija i međunarodnih organizacija.
- U vezi s prethodno navedenim, a imajući u vidu nadležnosti i prioritete Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i Sekora za iseljništvo, **žene poduzetnice iz dijaspore su pozvane da koriste podršku i kapacitete Sektora**, kako bi se doprinijelo umrežavanju poduzetnica kako unutar Bosne i Hercegovine, tako i regionalno i transnacionalno, te potaklo poslovno povezivanje poduzetnica iz Bosne i Hercegovine i dijaspore u cilju realizacije konkretnih poslovnih ideaja. Dodatno, potrebno je raditi na uspostavi saradnje između žena u regiji Zapadnog Balkana i uspješnih žena iz njihovih dijaspora u cilju razmjene znanja i iskustava i jačanja položaja žena.
- Diskusije su pokazale da je trenutna promocija uspješnih ostvarenja poslova vođenih kako od strane poduzetnica iz Bosne i Hercegovine tako i migrantica u drugim zemljama nedovoljna. Stoga, učesnici su predložile **proaktivniji pristup medijima i drugim informativnim kanalima u cilju isticanja uspješnog ženskog poduzetništva** kroz promociju uzora koji će jačati žensko samopouzdanje i inspirisati druge žene i mlade osobe da krenu putem poduzetništva.
- Učesnici su, takođe, zaključili da je bitan elemenat u pružanju podrške ženskom poduzetništvu u Bosni i Hercegovini **jačanje udruženja migranata i dijaspore u zemljama u kojima se ta dijaspora nalazi**, a sve u cilju njihovog boljeg pozicioniranja za podršku poduzetnicama u Bosni i Hercegovini, kao i olakšavanja prilika za razmjenu znanja i poslovnog povezivanja između zemalja.
- Mentorstvo **uspješnih poduzetnica iz dijaspore u korist potencijalnih budućih poduzetnica iz Bosne i Hercegovine** je prepoznato kao jedan od efikasnih mehanizama kojim se mladim budućim poduzetnicama može omogućiti obuka po sistemu “jedan na jedan”, uključujući i konkretne smjernice i upute.
- Učesnice su zaključile da je u svjetlu postojećih praksi u BiH **dalja ciljana podrška relevantnih institucija ženskom poduzetništvu** neophodna. U tom smislu, javne institucije trebaju još više promovirati prilike (npr. za obuku i sticanje kvalifikacija, programe finansiranja i grantove, mikro-kredite itd.) koje za cilj imaju podršku ženskom poduzetništvu, uključujući i novostvorene kompanije (eng. *start-ups*).

Sarajevo, 22.05.2015. godine